

Norra Ängby Tidning

Årgång 44

Nr 2 • juni 2022

NORRA ÄNGBY TRÄDGÅRDSSTADSFÖRENING

Norra Ängby har vaknat igen

Funktionärsmiddag

Fönsterrenovering

Promenadloppis

Valborgsbrasa

Naturvandring

Ängby IF 90 år

Nords 60 år

Häxmöte

Städdag

Gökotta

Elles och Heddas fina fynd på loppis

inledaren

Anna-Karin Ekholm
Ordförande i Norra Ängby
Trädgårdsstadsförening

Fest på gator och torg

Sällan har en vår i Norra Ängby varit så fylld av fester och olika arrangemang på gator och torg. För att inte tala om grillfester och annat kul på altaner och i trädgårdar.

I detta nummer speglar vi många av festligheterna i vårt område. Pandemin anses inte längre samhällsfarlig och vi kan åter umgås och röra oss mera fritt.

Vi ska inte föneka oss att njuta av den fina våren, den varma sommaren och en härlig känsla av frihet. Samtidigt är det svårt att bortse från det fruktansvärda krig som pågår inte långt från våra gränser och en del av dess hotande följdverkningar med inflation, snabbt ökande priser och höjda räntor. Vi har med även en del av detta i tidningen. På de

Våra barn måste få känna glädje och framtidstro, trots orosmolnen.

flesta sidorna gläds vi åt friheten med massor av mingelbilder från de olika tillställningarna. Det är viktigt, inte minst för våra barn, att få känna glädje och framtidstro. Det är säkert viktigt även för oss vuxna men

vi får inte blunda för de hot som finns och förbereda oss för att verkligheten kan förändras.

I Norra Ängby finns inte så många skyddsrum. Några finns det och vi har öppnat dörrarna till skyddsrummen i Norra Ängby skola och i Tempus. Det är långtifrån färdigställda lokaler för en eventuell krissituation. Se bilderna på sidan 10.

De fem omdiskuterade radhusen på Bureusvägen ska börja byggas i höst. Två av husen är redan sålda. Är fastighetsbolaget orligt för att oron på bostadsmarknaden ska försena bygget? Se sidan 8.

Åter till det mer festliga runt oss. I slutet av april kunde vi arrangera en middag för alla trogna funktionärer. Det var många skratt och glada återseenden på Åkeshofs slott den kvällen. Se alla bilder på sidan 14-15.

Vill du vara med i funktionärgänget? Vi planerar för midsommarfestligheter den 24 juni i Björkan. Det är vårt gemensamma arrangemang och vi hoppas på hjälp från flera av er. Se sista sidan

Välkommen också till årsmötet på torget den 11 juni med utlottning av bihotell, förfriskningar och något nybakt.

NORRA ÄNGBY TIDNING

Tidningen ges ut av Norra Ängby Trädgårdsstadsförening. Föreningen förmedlar information om sin verksamhet via **Norra Ängby Tidning** och på hemsidan www.norra-angby.se. Redaktionen förmedlar även annan information som kan vara av intresse för tidningens läsare. Tidningens upplaga är 1800 ex och delas ut till alla hushåll i Norra Ängby. Kommer ut fyra gånger per år, i början av mars, juni, september och december. Deadline för material för kommande nummer är alltid ca en månad före utgivningsdatum.

Tidningsredaktion

Rolf A Olsson, redaktör, rolf@rao.se

Elisabet Engdahl Linder, elisabet.engdahl.linder@gmail.com

Lotta Hirschberg, lotta.hirschberg@gmail.com

Britt Ullestad, britt.ullestad@gmail.com

Ansvarig utgivare

Anna-Karin Ekholm, annakarinekholm@hotmail.com

Tryck

Gävle Offset, www.gavleoffset.se, 026-66 25 00

Annonsförsäljning:

Johan Schaeffer, johan.schaeffer@yahoo.se,
0739 83 22 07.

Annonspriser:

Format	(bredd x höjd)	Fyrfärg	
Helsida	183 x 255 mm	11 000 kr	
Halvsida	Liggande	183 x 126 mm	6 600 kr
	Stående	89 x 255 mm	6 600 kr
1/3 sida	Liggande	183 x 83 mm	4 800 kr
	Stående	58 x 255 mm	4 800 kr
1/3 höjd	1 sp	58 x 83 mm	2 000 kr
	2 sp	120 x 83 mm	3 600 kr
Små liggande (ca 1/6 höjd)			
	1 sp	58 x 43 mm	1 100 kr
	2 sp	120 x 43 mm	2 000 kr
	3 sp	183 x 43 mm	2 800 kr

Annonsmtrl: Tryckfärdig högupplöst PDF till www.annons@rao.se.

Erbjudande: Boka fyra färgannonser i följd och du får 25% rabatt på samtliga fyra införanden!

Prenumeration

Har du flyttat från Norra Ängby, men ändå vill njuta av Ängbykänslan, kan du prenumerera på tidningen: Namn, adress och 200 kr på plusgironr 94 01 78-7. (hälften av den summan är porto).

ISSN-nummer 2001-290X

För medlemmar i Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Årsmöte lördag 11 juni 2022

Utomhus på Ängby torg klockan 11-14

Vi flyttar även i år fram årsmötet till juni och håller det på Ängby torg.
Bilden är från årsmötet på torget förra sommaren.

Föreningen
bjuder på
förfriskningar
med kaka.

Utlottning
av fem bihotell
– för en rikare
trädgård

	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31
Kassa	648	648	648
SBAB	500062	503285	504795
Plusgiro	204189	159296	66193
Fordringar	0	0	28850
Summa tillgångar och fordringar	704899	663229	600486
Eget kapital	683835	704899	663229
Årets resultat	21064	-41670	-70393
Skulder	0	0	7650
Summa skulder och eget kapital	704899	663229	600486

Dagordning och verksamhetsberättelse
finns i förra numret av tidningen.
Ta gärna med NÄT 2022#1 till årsmötet.

RÄTTELSE

I förra numrets redovisning
av föreningens ekonomi 2021
blev det fel på balansräkningen.
Så här ska det vara.

Sju av tio hushåll är medlemmar.
Tillsammans verkar vi för att Norra Ängby
ska fortsätta att vara stans bästa bostadsområde!

För medlemsavgiften 150 kr
får du också delta i föreningens
fester, kurser och andra arrangemang.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Vi städade Norra Ängby tillsammans!

Numera är det en tradition för oss i Norra Ängby att på 1 maj gemensamt dra ut med familjen, grannar, vänner, hundar, barn mm försedda med soppåsar för att plocka upp skräp, och den 1 maj i år var det just det vi gjorde.

Starten var kl 11 på Ängby Torg där Stefan Tell delade ut soppåsar och korvbiljetter. Korven kunde vi sedan kvittera ut hos Carola Bengtsson som hade öppet i Café Björkan.

En fikus lika gammal som skolan – 92 år!

På andra våningen i Norra Ängby skola står ett alldeles speciell växt. En 92 år gamla fikus!

Den blomman skänkte Bromma Kyrkskola vid invigningen av Norra Ängby skola 1930, till tonerna av den medföljande orkestern. I år hoppas vi att Norra Ängby skola ska få fira sitt jubileum, som varit försenat på grund av pandemin. Hedersplatsen är given för den livskraftiga fikusen.

Text och foto: Elisabet Engdahl Linder

Wretmans Bilservice AB

**Bilreparationer och Service
originaldelar till alla märken**

**Jämtlandsgatan 139 Vällingby
(OK Macken i Vällingby)
08-377813**

37528@okq8bilverkstad.se

Trädgårds Tove

Rådgivning, skötsel och beskärning

Trädgårdsmästare Tove Overödder
Beckombergavägen 39. Norra Ängby
tove.overodder@gmail.com
070 766 80 60

I mitten av maj ställdes det på nytt upp stora farthinder, så kallade chikaner.

Farthinder på Beckombergavägen

I mitten av maj fick Beckombergavägen farthinder igen och även denna gång beror det på att både trafiken genom Norra Ängby och hastigheterna har ökat alldeles för mycket på grund av avspärningarna över Bergslagsvägen. Även en del av lokalgatan bredvid Bergslagsvägen har fått farthinder.

Liknande hinder ställdes ut i augusti förra året. Även den gången berodde det på de avstängda korsningar över Bergslagsvägen. Hur länge chikanerna kommer att vara kvar är oklart. Korsningarna vid Islandstorget och Ängbyplan kommer i olika perioder och i skiftande omfattning ha tillfälliga avstängningar över sommaren.

Råttorna frodades under spången när fågelfrön regnade ner.

Råttorna vid spången

Under våren har många med en viss fasa, och kanske ilska, blickat ner från viloplatsen på spången vid Kyrksjön. Här hängde flera fågelbord och de frön som trillade ner smakade kalas för alla råttor som lockades dit.

Frågan diskuterades på olika sociala medier. Många var ilska, andra tyckte att de kära fåglarna skulle få frön, även om gnagarna gynnades. Till slut togs fågelborden ner men det hjälpte inte. Fågelfrön las ut på räckat. Därifrån singlar kalasmaten ner till kolonin av råttor. När vi kontrollerade läget i slutet av maj var alla fågelfrön där uppe borta. Men om råttorna fortfarande bidar sin tid därnere vet vi inte.

Bilden är från en av nostalgiträffarna före pandemin.

Välkommen till ny nostalgiträff!

Den uppskattade nostalgiträffen vid Ängby IP återuppstår. Som så mycket annat har träffen inte arrangerats under pandemin de två senaste åren.

Det är Ängbys 70-plussare som nu för fjärde gången bjuder in alla med någon anknytning till Norra Ängby, som bor eller bott här eller gått i skola här.

Den 29 augusti kan alla som vill träffa gamla och nya vänner komma till kanslihuset kl 13 – 15. Ta med en egen kaffekorg och något att sitta på, uppmanar Björne Jenehus som kan svara på eventuella frågor på 070 791 05 55. Björne tror att det som vanligt blir mycket prat, skratt och trevlig musik.

Vi säljer handgjorda dörrar och fönster i klassisk Bromma- och Ängbystil.

Sedan 2019 är vi återförsäljare av fönster tillverkade av Selja Snickeri i Dalarna. Vi är nu också återförsäljare av dörrar från Specialsnickeriet i Tingsryd.

Anpassas efter dina önskemål.

NORRA ÄNGBY
BYGG AB

Patrik Holmström, 0739-44 88 19, offertnorraangby@gmail.com

Glasskiosken kom till byn.

Fina fynd utanför husen i Norra Ängby

Söndagen den 15 maj var det promenadloppis i Norra Ängby. I strålände sol ställde ca 75 hushåll ut sina bord framför husen. Med hjälp av karta på mobilen kunde man lätt hitta adresserna på deltagarna. Många varor bytte ägare och säljarna fick lite mer plats i skåp och lådor.

Secondhand-försäljningen som pågick i Brommaskolan under många år har legat i träda sen innan pandemin. Därför var det ett trevligt initiativ av Lovisa Dyrefors att ordna en promenadloppis

Text och foto: Christina Kullenberg
Foto: Mariann Brådhe, Urban Brådhe, Lotta Hirschberg och Rolf A Olsson.

Tvåriga Elle och Hedda med fina loppisfynd: Pelle Svanslösboken, en hund och en rosa kanin. Kan det bli bättre ?

Olivia, Lina och Greta på Beckombergavägen.

Klass sc från Nya Elementar ordnade fika på Ängby Torg!

Festliga hattar på Hildebrandsvägen.

Jenny Öhlin fyndar barnsaker på Beckombergavägen.

Massor av billiga klänningar och tröjor.

Så här presenteras radhusen på arkitektens skiss. De tre mellanhusen är på sex rum och kök, fördelat på 177 kvadratmeter boyta och de två ytterhusen aningen större. Husens utseende har kritiserats. Kolfast AB som äger tomten tycker att husen på ett bra sätt smälter in i Norra Ängby.

Två av radhusen är sålda

Enligt fastighetsbolagets planer ska de fem radhusen vid Bureusvägen börja byggas nu i höst – med inflyttning nästa höst. Två av husen är redan sålda och de övriga ligger ute till försäljning.

En granne mitt emot den tomma tomten undrar om den plötsliga oron på bostadsmarknaden, med förväntat kraftigt höjda räntor, kommer att försena projektet.

– De skulle ju vara i full gång med förberedelser nu under våren. Men vi har inte fått någon information om mätningar och kontroller av vårt hus inför kommande sprängningar, säger Steinar Halvorsen som bor i huset närmast det tänka byggprojektet.

Inga ändrade planer

Enligt fastighetsbolaget Kolfast har inget i de ursprungliga planerna förändrats. I nuläget gäller att radhusen ska börja byggas i höst med första inflyttning nästa höst.

Ingen vet förstås med säkerhet hur bostadsmarknaden kommer att utvecklas och om det kommer att påverka även projektet i Norra Ängby.

Fastighetsmäklare Håkan Jansson på

HusmanHagberg sköter försäljningen av radhusen. Han ser ingen avmattning av intresset.

– Tvärtom är intresset väldigt stort och jag tror det blir ännu högre när vi närmar oss inflyttning nästa sommar.

Mitthuset är prissatta till 15,9 miljoner och de två lite större ytterhusen till ca 16,5 miljoner. Ett av varje har alltså sålts till dessa priser. Eftersom det är inflyttning först om ett år så har man, enligt Håkan Jansson, redan lagt in en liten rabatt om man ser till storleken och jämför med kvadratmeterpriset för hus i Norra Ängby just nu

– Om priserna på bostadsmarknaden skulle sjunka en procent så är det ju inte så mycket, bara 150 000 på 15 miljoner. Och de tidiga köparna har en prisgaranti där de kan få tillbaka motsvarande belopp.

Ser inte ut som Ängbyhus

Steinar Halvorsen och de närboende på Bureusvägen har i grannhöranden protesterat mot byggplanerna, bland annat för att radhusen alltför mycket bryter mot hur alla andra hus i Norra Ängby ser ut.

Även Trädgårdsstadsföreningens miljö-

Efter många turer med överklaganden och vidareförsäljning av tomten är det nu byggklart. Men ännu står tomten tom. (Se även sidan 21 om stigen upp mot skolan, som enligt detaljplanen ska finnas till vänster om radhusen.)

grupp har haft invändningar, bland annat för att balkonger och uteplatser är vända mot gatan vilket strider mot grunderna för husen i Norra Ängby som har uteplatserna mot baksidan.

Håller inte med om kritiken

Kolfast AB anser att radhusen på Bureusvägen i är ett unikt och modernt boende, som smälter in i Norra Ängby och skriver på sin webbplats: "Både färgmässigt och arkitektoniskt ser radhusen ut att vara uppförda på 1930-talet, men med modern planlösning."

Text och foto: Rolf A Olsson

Tatueringsstudio vid Ängby torg

20-årige William Ahlström från Ekerö ska öppna en tatueringsstudio vid Ängby torg, i lokalen där tidigare bland annat Galina hade sin butik. Den nya studion kallas "Beast2Beauty".

I planerna för den nya verksamheten finns även nagelvård.

Galinas efterföljare i lokalerna har haft det svårt. En fotostudio blev kortlivad likaså Ruth&Gretas showroom. Och när frisörsalongen Ängby Beauty Castle, som hyr även Galinalokalen, försökte få in en verksamhet som skulle servera grillat och annat sa fastighetsägaren nej. Lokalerna är inte avsedda för livsmedelshandling.

"Ska öppna så snart som möjligt"

När jag passerar lokalen en lördag i slutet av maj står dörren öppen och William är här för att städa och förbereda. Jag kliver på och frågar vad som är på gång. Han berättar att "han har kontrakt med hon som äger salongen bredvid" och att han ska öppna en tatueringsstudio.

– Vi ska öppna så snart som möjligt.

William har sysslat med tatuering det senaste året, vid sidan av ett annat jobb där han arbetade med relining (invändig

William Ahlström förbereder Galinas gamla lokaler. Han ska öppna en tatueringsstudio.

renovering av t ex vattenledningar och avloppsstammar).

William har inte tänkt vara den enda tatueraren i Ängbystudion.

– Tre andra tatuerare ska turas om att jobba med mig i lokalerna.

Det finns ett antal olika taueringsstilar, bl a old school, realism och black and grey. William föredrar det senare där man bara arbetar med svart bläck i olika nyanser.

Text och foto: Rolf A Olsson

Välkommen till oss på Lantliv & Trädgård, ett familjeföretag i Ängby.

Vår ambition är att du som besöker oss skall kliva in i en vilsam och inspirerande oas där blommor och växter är basen i allt vi gör. Våra dagsfärska snittblommor, växter och tillbehör kommer från de främsta handelsträdgårdarna.

Addera till det vackra krukor i olika stilar och storlekar, vintagemöbler och inredningsdetaljer som passar lika bra inomhus som på verandan, växthuset eller sommarstugan.

En nyhet vi nu lanserar är "LantlivBuketten", där vi erbjuder dig att få hem en härlig, lyxig bukett från oss lagom till helgmyset.

Välkommen in och låt dig inspireras!

Josefine & Helena

Josefine, utbildad florist med bred erfarenhet i alla delar av yrket.

Helena, inredare och stylist med lång erfarenhet av uppdrag för hem och trädgård.

Ängbyplan, 08-87 51 55

Vevbar fläktanläggning.

Luftuttag med järnplatta.

Nödutgång.

Ståldörr.

Skyddsrummet i Norra Ängby skola är ombyggt både till förråd och ett litet gym med toaletter.

I skyddsrummet i Tempus finns i dag förrådsburar i långa rader.

Skyddsrummen i Norra Ängby

Vi har besökt några av skyddsrummen i Norra Ängby.

Vi startar med skyddsrummet i Norra Ängby skola som skall rymma 111 personer. I källaren finns den tunga järndörren som leder in till skyddsrummet som är ombyggt både till förråd och ett litet gym med toaletter.

Vid förhöjd beredskap ska skyddsrum återställas inom 48 timmar. Det är framförallt fastighetsägarens ansvar. SISAB är bolaget i Stockholms stad som äger skolfastigheterna och ansvarar för 280 skyddsrum, varav detta är ett.

Enligt Kjell Eriksson som ansvarar för skyddsrumfrågor på SISAB, har de själva

inlett ett arbete med att besiktiga alla sina skyddsrum, med målet att de ska kunna återställas till skyddsrum inom 48 timmar.

Långa rader av förrådsburar

Ett av de större skyddsrummen finns i Tempus. Här har tiden stått stilla. Vaktmästaren öppnar den tunga järndörren och där finns skyddsrummet inrett med långa rader av förrådsburar. Ni vet, de där förråden med hönsnät som finns i äldre flerfamiljshus. Vi går direkt till det viktiga beredskapsförrådet. Där ligger listan som räknar upp allt som skall finnas i beredskapsförrådet, som redskap för att snabbt återställa lokalen till skyddsrum. Här

finns förråd med vatten, sjukvårdsmaterial latrintunnor och en vev till den mekaniska fläkten. Skyddsrummet har friskluftsintag som kan öppnas eller sättas igen med en stålplatta, nödutgång med trappa, vattenkran och golvbrunn mm.

Räcker inte till alla

Dessa båda skyddsrum räcker inte ens till för alla som är verksamma eller bor i husen.

Den bistra sanningen är att det saknas skyddsrum för en stor del av befolkningen, även för dem som bor i städer. Blackeberg är den stadsdel i Bromma som har flest skyddsrum

Text och foto: Elisabet Engdahl Linder

Här är kartan med skyddsrum

På internet finns en karta som anger vilka skyddsrum vi kan bege oss till om "Hesa Fredrik" signalerar fara vid något annat tillfälle än de fyra gånger varje år som signalen numera testas.

Den digitala skyddsrumskartan är sökbar hos Myndigheten för samhällsberedskap (www.msb.se).

Det finns inte så många skyddsrum i Norra Ängby som till största delen består av småhus. Beckomberga, Blackeberg, Räcksta och andra områden med flerfamiljshus har betydligt fler skyddsrum. Men ingen har reserverad plats i de svenska skyddsrummen. Det är först på plats som gäller.

I Norra Ängby finns ändå några skyddsrum, bl.a. i Norra Ängby skola, i Nya Elementar och i Tempus. Några privatvillor är också märkta.

I Sverige finns det drygt 65 000 skyddsrum med tillsammans ungefär sju miljoner skyddsplatser.

Det har inte byggts några nya skyddsrum sedan början av 2000-talet. Förra året tillsattes en enmansutredning som ska se över skyddsrumfrågan. I MSB:s

Skyddsrumskartan visar var det finns skyddsrum. Områden med flerfamiljshus, som t ex Blackeberg och Beckomberga, har fler skyddsrum än Norra Ängby med småhus.

rapport om det civila försvaret som lämnades till regeringen i mitten av maj sägs att när det gäller skyddsrummen så avvaktar man utredningens förslag.

Även i tunnelbanan

Några skyddsrum är små förstärkta källarutrymmen i villor, andra är större och finns i flerfamiljshus och offentliga byggnader och de riktigt stora skyddsrummen finns i berggrum. Även tunnelbanestationer kan vid behov byggas om till skyddsrum.

”Ett skyddsrum är en del av en byggnad med förstärkta väggar och dörrar som kan stå emot tryckvågor från bomber, brand och bråte från rasande hus.

Det har speciell ventilation och luftsluss så att man ska kunna minimera verkan från giftiga gaser”, skriver Myndigheten för samhällsberedskap på sin hemsida.

Skyddsrummen bör även kunna användas som skydd vid olika typer av naturkatastrofer, även om vi i Sverige till exempel inte har de tyfoner och cykloner om ödelägger hus och landskap i andra världsdelar.

Fastighetsägarna har ansvar för att skyddsrummen hålls i ordning och att man inom högst två dygn kan rensa rummen från allt som lagrats där under fredstid.

Rolf A Olsson

De gamla fönstren behöver kärlek

“Jo, de behöver väl lite kärlek” sa besiktningssmannen mot fönstren i vårt nyköpta 30-talshus i Norra Ängby.

Det kan vi väl själva, tänkte jag. Men redan att få bort kittet visade sig mycket svårare än tänkt, och jag kom inte långt innan jag insåg att jag kanske behöver lite hjälp ändå.

Trädgårdsstadsföreningens fönsterresteringskurs hittade jag i tidningen när jag var nästan övertygad att vi borde anlita proffs för resten av fönstren.

Kursen hölls den sjunde mars, i den lilla mysiga biografen Kaskad i Blackebergs centrum. Vi var fyra kvinnor och nio män som lyssnade och ställde många frågor medan kursledaren berättade och visade problem och tekniker på gamla fönster han hade tagit med.

Linoljefärg rekommenderas

Mycket handlade om rätt färg, eftersom träet måste kunna andas. Linoljefärg rekommenderas.

Jag lärde mig bland annat också att man får bort gammal färg med värme, att fönstren på södersidan huset åldras mycket snabbare på grund av solen, och att man behöver ta ut dem för att kunna måla dem ordentligt utan att de får färggränder. Att

Man behöver ta ut fönstren för att kunna måla dem ordentligt. Man får bort gammal färg med värme.

det är viktigt att städa fönstren (träet) ca två gånger om året (på våren och hösten) för att hålla dem i bra skick var också nytt för mig.

Väldigt grovt sammanfattat kan man göra så här: Man undersöker och skriver upp vad man har och vad som behövs, mäter och gör kanske en skiss. Sen fixar

KAHLINS
TRÄDGÅRDAR

Ängby Torg 16
info@kahlins.se
www.kahlins.se

VÄLKOMMEN TILL
ISLANDSTORGET

Tel 08-37 94 42. Mån-fre 6-22. Lör-sön 8-22.

Trädgårdsstadsföreningen hade bjudit in Greger Ljungquist för en inspirationskväll på temat "Fördelen med att renovera dina fönster". Kursen hölls den sjunde mars i den lilla biografen Kaskad i Blacquebergs centrum.

man en bra arbetsplats under tak (med bra ventilation), köper allt som behövs, och börjar jobba när det har varit torrt ett tag. Man tar ut ett fönster åt gången (med flera personer och hjälp av hävstångsprincipen) och lägger en träskiva på glaset när man värmer upp färgen och tar bort den och kittet.

Nu är jag sugen att prova

När man målar med linoljefärg doppar man penseln bara 3-4 mm och om man använder linoljekitt ser man till att den förseglas med färgen och inte hamnar på omålat trä.

Jag ska dessutom öva lite på ett gam-

malt oanvänt fönster jag hittade på vinden och söka efter en mentor – någon som har renoverat gamla fönster förut och kan vara med när första fönstret renoveras.

Jag känner mig ganska sugen på att prova nu och lära mig mer om hur man tar hand om ett gammalt hus själv.

Text och foto: Janina Neufeld

Ålstensgatan 22, 167 65 Bromma

08-370618 www.angbyglas.com

*Ängby Glasmästeri
& Ramaffär AB*

33 funktionärer kom till Åkeshovs slott. Efter välkomstdrinken bjöds vi på middag med röding som varmrätt.

Tack för era insatser!

Det blev en efterlängtd funktionärsmiddag på Åkeshovs slott den 27 april – efter flera års uppskjutna middagar på grund av pandemin.

Funktionärsmiddagen är ett årligt evenemang för att uppmuntra alla som arbetar ideellt för Norra Ängby Trädgårdsstadsförening. Det är våra funktionärer som ser till att tidningen och kalendern kommer i brevlådorna oavsett väder och årstid. Inbjudna var också de funktionärer som

Vill du vara med?

Tycker Du att det verkar kul? Har lite tid över och vill vara med i vår gemenskap – hör av dig till styrelsen. Vi behöver fler funktionärer.

regelbundet skriver i tidningen, alla i styrelsen, de som sköter vårt medlemsregister, de som delar ut medlemsbrev, den som säljer annonser så att tidningen

Ordförande Anna-Karin Ekholm tackade alla för deras viktiga ideella arbete för föreningen.

går ihop, de som hjälper till vid midsommarmfest och julmarknad – ja helt enkelt de som ser till att Trädgårdsstadsföreningens verksamhet fungerar.

Kvällens syfte var att bjuda på mat och samvaro men också att vi funktionärer skulle lära känna varandra bättre. Pelle Sahl hade inför kvällen ordnat ett avancerat bordplaceringssystem med olikfärgade lappar, bokstäver och nummer, där alla fick byta plats inför varje ny rätt. Till efterrätten fick vi alla under Pelle Sahls ledning sjunga Rule Britannia – med text om Norra Ängby!

Kvällen avslutades med kaffe och glada tillrop.

Text och foto: Elisabet Engdahl Linder

Foto: Hans Erik Jonsson

Lennart Bergvall, Anita Gabrielsson, Sven Rygart och Per Änäs.

Kerstin och Lennart Kjellander.

Per Ånäs och Monica Mårdén.

Thomas Fagerholm.

Rolf Jarlås.

Rolf A Olsson.

Bengt Randers.

Willy Eriksson.

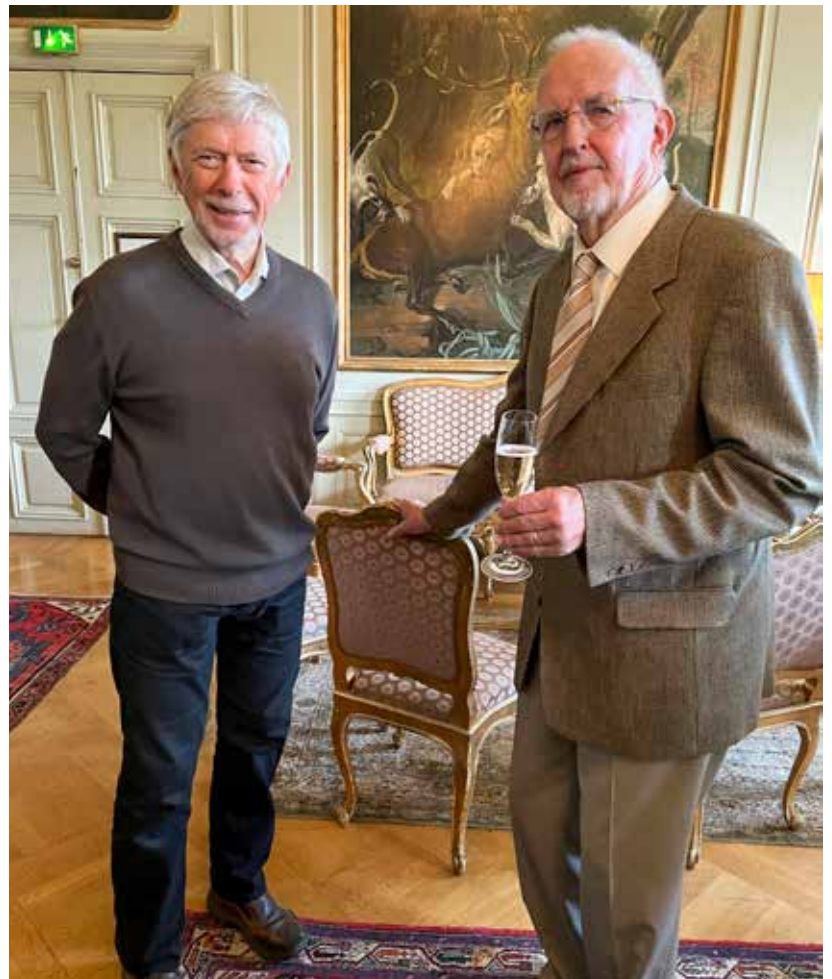
Anna-Karin Ekholm.

Åkeshofs slott

Åsa Lundgren Wasell och Eva Engfeldt.

Hasse Björck och Hans Erik Jonsson.

På IP-festen sjöng Mattias om "Ängby mitt hjärtas lag"

Från tal i FN till sång på IP

Norra Ängbys egen trubadur Mattias Ludvigsson rör sig mellan olika scener i världen. Den 28 april höll han ett tal i FN-skrapan i New York och den 7 maj sjöng han på idrottsplatsen i Norra Ängby.

Jubileumsfesten på Ängby IF började med regn men det passade egentligen bra när Mattias sjöng sin låt "Ängby mitt hjärtas lag" ...i regn eller sol-sken spelar ingen roll så länge jag får se mitt lag spela boll.

När Mattias inte sjunger på sin fritid eller fotograferar, ofta till vår tidning och kalender här i Norra Ängby, är han tjänsteman på statliga kulturdepartementet. Det var i den egenskapen han höll ett tal på FN-mötet om staternas relation med urfolken. Mattias talade om Sveriges och övriga nordens insatser för sina urfolk, i Sverige samerna.

I FN talade Mattias på Urfolksforum.

Festen på Ängby IP lockade många, även spelare och småsyskon. Signe och Mymlan gillade sockervadden.

90-årsfest på Ängby IP

Den 7 maj i år bjöd Ängby IF på fest på idrottsplatsen med musik, korvgrillning, sockervadd, hoppborg och självklart också med fotbollsmatcher hela dan. 90-årsfesterna har duggat tätt i Norra Ängby. Förra året var det själva området Norra Ängby, Trädgårdsstadsföreningen och Mälarscouterna som jubilerade.

Text och foto: Rolf A Olsson

Nellie, Klara och Julia var tre av spelarna som fixade sockervadden under jubileumsdagen. De spelar i Ängby IFs nya damlag. Efter tre år utan damlag har verksamheten vaknat till liv igen. Det nya laget fick börja om från början i division 5. Starten för den unga truppen, med 35 spelare, har varit en succé. De har vunnit sina två första matcher lätt, den ena matchen med hela 13-0!

Ängby vill bedriva verksamheten enligt synsättet – så många som möjligt, så länge som möjligt, så bra som möjligt. En viktig del i detta är att

kunna erbjuda spel för tjejer hela vägen upp till ett damlag, där spelarna också blir förebilder för klubbens yngre spelare.

De senaste säsongerna har de nuvarande lagen för damjuniorer och F15 framgångsrikt bedrivit en verksamhet som fått många tjejer att vilja fortsätta spela fotboll.

Det ska bli intressant att följa damlagets klättring uppåt i serierna. Nellie, Klara och Julia verkar övertygade om att laget har ett spel som platsar i betydligt högre divisioner.

Rivstart för Joar som ny klubbchef

Joar Horn är ny klubbchef i Ängby IF. Han tillträdde sin tjänst i mitten av mars och jubileumsfesten blev en rivstart för Joar i föreningen och i Norra Ängby.

– Jag kände inte till området så mycket förr men nu är jag helt såld på Norra Ängby. Det är så fint.

Joar kommer närmast från sex år som ordförande i Karlbergs BK. Han har tidigare även varit vd för Stockholms Studenters IF.

Det tänkt att Joar ska ett övergripande ansvar för hela verksamheten i Ängby IF. Tidigare hade flera sportchefer olika ansvarsområden. Nu ska Joar istället ta ett helhetsgrepp.

Det går bra för Ängby IF. Både herrlaget och damlaget är i toppen av sina serier och de äldsta juniorlagen är framgångsrika.

Klubbens historia

Från hemsidan: "Ängby IF grundades den 5 maj 1932 och vi började spela fotboll i Karsviks hage i Norra Ängby. 1947 invigdes Ängby IP och verksamheten flyttades dit. Under många år spelades bandy på Kyrksjöns is och ishockeyrinken fanns på lilla grusplanen. Många idrotter har varit aktuella under åren, såsom bandy, handboll, ishockey och friidrott men idag är det fotboll och innebandy."

Nords 60-årsfest

Otur med vädret och Ängby IF:s samtidiga firande lördagen den 7 maj reducerade sannolikt besökarnas antal men de som envist trotsade vädrets makter kunde gå en tipsrunda, äta mat från Mackverket och lyssna på coverbandet "I hate School". Och förstas prata med personalen och köpa olika cykeltillbehör till extrapris.

Text och foto: Pelle Sahl

Foto: Bengt Randers

Valborgsfirande på Snorreängen

Mälarscouternas arrangemang på Valborgsmässoafton på Snorreängen var mycket välbesökt, och likaså välorganiserat och trevligt.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening sponsrade Västerortskören som bidrog med ett knippe välkända vårsånger.

Text och foto: Lotta Hirschberg

Hemköp Ängby Torg

Den personliga matbutiken

Öppet: Mån-fre 8-21, lör-sön 9-21

Ängby Torg. Tel: 08-37 65 90

Föreningens gåva till Mälarscouterna

Trädgårdsstadsföreningen har skänkt två sexmannatält till Mälarscouterna som en gåva till 90-årsjubilarerna. Scouterna har själva valt vilka tält som skulle passa bäst.

Naturutflykt för barn och föräldrar

Torsdagen 28 april vid 18-tiden tog Eva Johansson emot föräldrar och barn vid parkeringen mitt emot Ängby IP. Det var familjer med barn i skrinda, barn i barnvagn och flera lite äldre barn som på egna ben travade med på Trädgårdsstadsföreningens naturvandring där guiden och ornitologen Eva kunde visa de små och deras föräldrar alla spännande fåglar och andra djur man kan uppleva i naturen.

Gökotta för morgonpigga

Söndag den 29 maj kl 7 samlades de morgonpigga för att tillsammans med Eva Johansson få att få uppleva hur naturen vaknade.

MÅLA BROMMA
ENTREPRENAD

Boka in en fasad, tak eller fönsterrenovering

Vi på MålaBromma har 18-års branschfarenhet inom renovering av fasader, tak och fönster.

Kontakta oss på Målabromma så får ni en kostnadsfri offert inom 48 timmar.

Mer information och referenser finner ni på vår hemsida.

08-51 51 92 10

info@malabromma.se

www.malabromma.se

Förläggningen av elanslutningen skiljer sig på ett brutalt sätt från bolagets utfästelser, skriver Trädgårdsstadsföreningen i sin anmälan.

28 februari. Helikoptern flög i flera omgångar med de olika mastdelarna som låg på skolans parkering.

Det såg lite läskigt ut när helikoptern först landade i en trång glänta på ängen utanför skolan.

En helikopter kom lastad med masten

För barnen var det spännande att se helikoptern tätt över skolans tak. För de som proteserat mot att masten skulle byggas var det inte lika kul. Och ännu tråkigare blev det när man sedan upptäckte den okända kabeldragningen genom skogen i Komötet.

"Den fulaste eldragnin jag sett!"

– Detta är den fulaste eldragnin jag sett! tycker Christian Schlumpf i Trädgårdsstadsföreningens kulturmiljögrupp.

Föreningens tillsynsämnan

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening har skickat en så kallad tillsynsämnan till Stadsbyggnadskontoret i Stockholm.

"Vi ser att förläggningen av elanslutningen på ett brutalt sätt skiljer sig från bolagets utfästelser. Kabeln är dragen i ett plaströr med stor diameter. Avstånden mellan kramlingarna på berg är så stora att röret inte följer terrängens kontur, utan på vissa ställen ligger en halv meter i luften. Detta strider mot de krav som Länsstyrelsen ställt på inverkan på naturmiljön, vad gäller naturvårdsaspekter, kulturmiljövårdsaspekter samt friluftslivsaspekter" skriver föreningen i sin anmälan.

Föreningen kräver att elanslutningen till masten görs med en annan metod.

Text och foto: Rolf A Olsson
Foto: Ylva Smith och Lars Brynielsson

Striden om masten har pågått i mer än fyra år

BAKGRUND. I augusti 2017 fick boende på Peringskiöldsvägen och Stobæusvägen möjlighet att lämna så kallade grannhöranden om bygglov för en telemast med teknikskåp på berget mellan vägarna.

De boende lyckades avstyra bygglovsplanerna. De framhöll att det fanns bättre alternativ för telefonmasten än att sätta den på ett känsligt natur- och kulturområde.

Teleoperatören Hi3G överklagade till länsstyrelsen som återförde ärendet. Stadsbyggnadsnämnden ändrade sig och ansåg nu att allmänhetens intresse för kommunikation vägde tyngre än intresset av orörd natur- och kulturmark. Det beslutet från februari 2019 gäller även efter ytterligare ett antal rundor och överklaganden till flera olika instanser.

Topografisk karta från Fornsök. X är masten. R är stensättningar. De röda fälten är gravfält.

Nu har den igenväxta stigen över tvättstuguetomten tillfälligt öppnats. (Se även artikel på sidan 8 om radhusbygget.)

Föreningens två anmälningar

Trädgårdsstadsföreningen har i vinter skickat två tillsynsanmälningar till Stadsbyggnadskontoret. Det ena påpekandet handlade om elkabeln till mobilmasten i Komötet (se artikel på sidan till vänster) och den andra anmälan handlade om en blockerad stig över tvättstuguetomten mot skolan. Detta strider mot detaljplanen enligt vilken det ska vara möjligt att röra sig mellan Bureausvägen och Komötet. Öppningen i stängslet hade blockerats med stor plåt.

En representant för bolaget som köpte Ängbytvättens tomt har svarat att han nu har flyttat plåten åt sidan så att det åter finns en passage. Nu blir det bolaget som ska bygga de fem radhusen (se artikel på sid 8) som får uppgiften att se till att ett parkstråk läggs vid sidan av husen.

– Man får förstå om området spärras av under byggtiden men sedan får vi påtala för byggbolaget att stigen ska vara öppen, säger Trädgårdsstadsföreningens sekreterare Lotta Hirschberg som undertecknat tillsyns- anmälningarna.

– Vår anmälan av el-kanalisationen vid mobilmasten bakom skolan är nu inlagd i ärendet hos Stadsbyggnadskontoret, och vi kan följa upp den vägen hur SBK hantear det. Vi tror oss veta att beställaren hos Stockholms stad är medveten om det dåliga arbete som gjorts.

Text och foto: Rolf A Olsson

"Mobiloperatörerna kan bara köra på ..."

Vi fick inga svar på de alternativa platser som vi föreslog för masten. Länsstyrelsens jurister köpte argumentet att den valda platsen var den enda möjliga.

Det politiska och ekonomiska trycket att utveckla Stockholm gör att de som har bött in sig och värdesätter orörd och närliggande natur- och kulturområden får maka åt sig för stadens utveckling.

De fyra mobiloperatörerna är ointresserade att samordna sin verksamhet och har lärt sig att inte behöva ta hänsyn

utan bara köra på. Kommuner, länsstyrelser och Mark- och miljödomstolen verkar i dag utan vidare acceptera nya master som ett samhällsintresse som tar över andra intressen.

Dålig planering av helheten och ovilja till samlokalisering kan inte vara skäl att bevilja bygglov.

Lars Brynielsson

Boende på Peringskiöldsvägen

Nytt, verkstad, tillbehör.
Även barnvagnar. En del motor
Webbshop: www.nordssportmotor.se

Nord's Sport & Motor
Runstensplan Tel 08-37 62 00

Patrik Dahlkvist Bygg AB

Hågavägen 9 168 54 Bromma
Mobil 073-986 22 68

VI UTFÖR ALLT INOM
TRÄDGÅRD & UTEMILJÖ

Sköna TRÄDGÅRD

www.skonatradgard.se
0735-331237

Möjlig grav.

Nya fornlämningar upptäckta i Norra Ängby!

Vid min visning av det stora Björklundsgravfältet för medlemmar i Bromma hembygdsförening söndagen den 24 april påträffade jag och gruppen några okända fornlämningar.

Det var på höjderna väster om Svoldervägen. De gravar som där finns är sannolikt från bronsåldern.

När vi kom upp på första höjden möttes vi av en tio meter lång stensträng. Kanske en gravhänad? Ytterligare en sträng cirka fem meter lång finns nästan vinkelrätt mot den långa. På höjden finns en mycket stor och slät berghäll. Intill dess södra sida upptäckte vi en stenpackning, kanske fem meter lång och något mer än två meter bred, oregelbunden rektangulär. (Foto visar del av denna sannolika grav på 40 meters höjd).

Stenhänad.

Vi gick nerför mot norr och uppför höjden ovanför Långskeppsgatan. På 48-50 meters höjd fann vi minst en rund stensättning strax intill berghällen på vilken ligger en känd tio meter stor stensättning/grav från bronsåldern. Fotot visar tydlig kantkedja på den nyupptäckta två x tre meter stora, troliga graven. Intill finns

Stensättning.

antydningar till möjlig grav genom en kantkedja. De nu upptäckta fornlämningarna (troligen bronsålder) har anmälts till länsstyrelsen för att registreras och föras in i Fornsök. Det är fascinerande och spännande att det ständigt går att finna upptäckta möjliga fornlämningar!

Text och foto: Nils Ringstedt

Tove svarar på frågor om trädgården

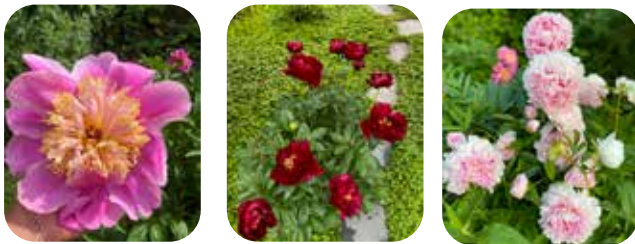
Trädgårdsmästare Tove Overödder svarar på trädgårdsfrågor i tidningens trädgårdsspalt. Alla medlemmar i Trädgårdsstadsföreningen kan skicka sina frågor till:
tove.overodder@gmail.com

När är bästa tiden att plantera luktpioner?

Fråga: Tänkte att jag skulle plantera en ny rabatt med bara luktpioner. Vad ska jag tänka på, när är bästa tiden att plantera?

Svar: Låter som en strålande idé och passar verkligen in i våra trädgårdar här i Norra Ängby. När det gäller krukodlade pioner går det att plantera under hela odlingssäsongen, bara rotade pioner planteras sen höst. Välj några olika sorter med olika färg och fyllnadsgrad på blommorna. Hitta en plats i din trädgård med sol-halvskugga och som är välränerad. Gräv ordentliga bäddar på 50 cm djup och bredd per sort. De gillar mullrik och lerhaltig jord. Blanda befintlig jord med rosjord och lite barkmull. Viktigt är att den inte planteras för djupt för då kan blomning utebli helt. Plantera bladknoppen/skottanlaget ca tre-fem cm ner. Jag brukar gödsla mina pioner på våren med några nävar kogödsel och sedan benmjöl direkt efter blomning. Jag klipper ner dem tidigt på våren för att inte skada de nya skotten. Det går mycket bra att flytta på eller dela pioner men tänk på att göra det när pionen är i vila sent på hösten eller tidigt på våren. Lycka till!

Hur kan vi rädda våra Rhododendron?

Fråga: Våra Rhododendron ser väldigt tråkiga ut efter vintern, bladen har tappat en del färg och ser hängiga ut. Finns det något vi kan göra för att rädda dem?

Svar: Det har varit en hård vinter även för väletablerade Rhododendron. Det du kan göra nu är att se till att den får näring genom gödsel och vatten. Det finns speciellt pelleterat Rhododendrongödsel i handeln som är väldigt enkelt att ge. Jag brukar även ge ca fem cm extra jord genom en blandning av barkmull och Rhododendronjord. Du kan klippa bort döda grenar men vänta till efterblomning för beskärning.

Glöm inte att vattna plantorna noga på senhösten och att täcka marken under med ett lager av ca 10-15 cm med lövkompost och/eller barkmull. Så klarar de vintern bättre. Lycka till!

FJELKNERS

by widerlöv

Rekordnivåer på villapriserna!

Kontakta oss om du funderar på att sälja!

På vårt kontor på Ängby Torg träffar du våra erfarna mäklare Mikael Flobecker och Karin Kellander Kinch.

Micke och Karin är experter på försäljningar i Norra Ängby. Micke är uppvuxen i Norra Ängby och både Micke och Karin är boende i Norra Ängby. Under åren har de på rekommendationer fått förtroendet och glädjen att förmedla hundratals villor i området. Med oss får du en professionell tjänst och högsta möjliga slutpris för din bostad. Välkommen att höra av dig!

Mikael Flobecker
Fastighetsmäklare
0708-60 21 91
mikael.flobecker@fjelkners.se

Karin Kellander Kinch
Fastighetsmäklare
0708-60 22 18
karin@fjelkners.se

Ängby Torg 6 & Alviksvägen 103, Bromma
info@fjelkners.se | 08-26 86 00

När vi städade i föreningens förråd hittade vi en massa gamla fotografier från de evenemang som då anordnades.

Någon som känner igen sig själv eller kompisar? Trädgårdsstadsföreningens årliga julgransplundringar lockade många barn.

På 1900-talet kom julbocken till Ängbybarnen

för ca 20 år sedan och ännu längre tillbaks, arrangerade Trädgårdsstadsföreningen varje år en julgransplundring, ofta i skolans aula.

Det började med två lotterier, ett för barn där vinsterna var leksaker och ett för vuxna där man kunde vinna en fin matkorg. Sedan dansade barn och medföljande föräldrar runt granen till musik av det som numera kallas liveband d.v.s. några lokala musiker med dragspel, gitarr, fiol och andra akustiska instrument. Det blev *Räven raskar över isen*, *Prästens lilla kråka* och *Jungfru, jungfru kär* och några till. *Skära, skära havre* var redan då borta från låtlistan p.g.a. att varje refräng slutar med att någon blir uteslutet ur gemenskapen och så vill vi ju inte ha det, allra minst på en julgransplundring.

Trollkarl och julbock

När barn och vuxna har dansat sig svettiga får alla barn Festis och pepparkakor och uppmanas att sätta sig på golvet framför scenen och då kommer en trollkarl som får fram kaniner ur en hatt och färgade halsdukar ur både ärmar och fickor.

Julbocken var både spännande och skrämmande. Många som då var små minns fortfarande att de först blev rädda för julbocken – som sedan var snäll och delade ut godis.

Han är tillräckligt bra för att trollobinda ungarna en stund så att de medföljande föräldrarna ska kunna serveras kaffe och sockerkaka i någorlunda ordning.

Sedan tror många att det är slut, men de som varit med förut vet att det är en entré kvar. In kommer Julbocken, som är sydd av säckväv och bemannas av två personer, vilket leder till att den uppvisar flera olika gångarter. De mindre barnen känner sig

lika kluvna som på Julafton när Tomten klev in, de vill gärna hälsa på bocken men törs inte. Plundringen avslutas med att Julbocken delar ut godispåsar till alla barn. Den påse som förmodligen är det främsta skälet till att storebror kunnat övertalas att följa med lillasyster på Julgransplundring.

Text: Pelle Sahl

Foto: Okänd

I dag är det inte julbocken som kommer till barnen – det är häxorna!

På långfredagen ordnade 4H i Björklunds hage ett mycket populärt häxmöte med äggjakt.

Personalen och ledarna på 4H ordnade äggjakten på långfredagen.

... och i år kom häxorna till Björklunds hage

Häxmötet med äggjakt lockade över 600 barn.

På sin hemsida har 4H information om andra festligheter för barn under året.

"Häxan var jättesnäll", tyckte tyckte femåriga Leia Sundlöv. När även barnen var utklädda till häxor kändes ju inte de stora så farliga.

De sista nybyggarna

Eva på Skeppslagsvägen, Anders på Anundsvägen och Göran även han på Anundsvägen bor alla tre sedan många år tillbaka i husen deras resp föräldrar byggde 1950-51. Det kom att bli den sista utposten i Norra Ängby och därmed också det sista området i väster inom stadsdelen Bromma som vid byggstart gick under benämningen Räcksta 4.

Totalt blev det ca 95 fastigheter. Fördelade på enplans trähus, tvåplans radhus i trä, 1 och 1/2plans trähus, enplans putsade stenhus, alla med källare, samt även ett antal sutteränghus i putsad sten. Alla var självbyggeri men utöver dessa byggdes även tvåplans radhus med källare i putsad sten som alla låg/ligger på Ledungsplan. I folkmun kom dessa att kallas för tjänstemannabostäder då husen byggdes av en byggmästare.

Fyra gatunamn

Fyra nya gatunamn tillkom, Hugleiksvägen, Ledungsplan, Skeppslagsvägen och Stambogränd. Övriga gatunamn var Anundsvägen, Danavägen och Hirdvägen som tidigare varit återvändsgator för självbyggerihus från 40-talet men förlängdes alltså i o m det nya sista området. Anundsvägen blev sedan återigen en återvändsgata en bit in på 2000-talet då den stängdes av för genomfartstrafik till Jämtlandsgatan, nuvarande Björketorpsvägen.

De flesta husen började byggas våren/sommaren 1950 för att bli inflyttningsklara 1951. Alla utom ett av husen, Anundsvägen 51, där familjen kunde flytta in redan till jul 1950.

Större hus för flerbarnsfamiljer

Nybyggarna hade fått anmäla intresse att bygga sitt eget hus och vilken typ det skulle bli berodde helt på hur många barn man hade. Familjer med "endast" ett barn fick inte bygga de hus som var något större till ytan. Anders berättar att eftersom hans morfar bodde med familjen

Arbetet påbörjades med att tio träd fälldes av två man samt ytterligare fem träd två dagar senare.

Precis som i alla tidigare delar av Norra Ängby åkte man efter sitt ordinarie jobb ut för att bygga på huset. Det var på helgerna som mammor och barn åkte med.

fick dom sig tilldelat ett något större hus till ytan, trots att det "bara" var två barn i familjen. När kontrakten var under-tecknade och handpenningen betald fick familjerna börja gräva grunden. I broschyren Stockholms Stads Småstugor 1950 läser man att för att bli antagen måste man vara mantalsskriven och ha hemortsrätt i Stockholm samt en inkomstgräns på 9 500 kr, hade man flera barn något mera. Vid kontraktsskrivningen måste man betala 300-350 kr för byggnadsårets tomthyra och lagfart etc.

Eva berättar att när föräldrarna började bygga räknades området som Stockholm utkant. Men idag bor jag verkligen inte i

utkanten. Här trivs jag och katten, trädgårdsstaden är fortfarande densamma nu som då och vi planerar att bo kvar länge än, i vårt solgula stenhus i originalfärg.

Först fälldes 15 träd

I en dagbok Gerhard Lindgren på Anundsvägen 26 förde skriver han att 16 juni påbörjades arbetet med att tio träd fälldes av två man samt ytterligare fem träd två dagar senare. Däremellan restes "kuren". Det var det första varje byggare gjorde. Kuren kunde vara byggd av allt möjligt lösvirke, t ex fraktlådor för amerikanska bilar har figurerat på gamla foton. Här förvarades alla verktyg, här

TYP XXI

Beräknade årsomkostnader ca 1 600 kr.
Beräknade årsomkostnader för familjer som erhålla statliga bränsle- och bostadsbidrag:

Familjer med 2 barn ca 1 075 kr.
Familjer med 3 barn ca 900 kr.
Familjer med 4 barn ca 725 kr.
OSV.

Bottenvåningen innehåller vardagsrum, 3 sovrum med garderober, kök, hall med kapprum och garderob, linneskåp och städskåp samt badrum med wc.

Källarvåning innehåller tvättstuga, pannrum, cykelstall, mat- och rotfruktskällare, förråd och disponibelt utrymme, där hobbylokal eller liknande kan utföras. Om så önskas kan även bastu inredas i källaren.

Totalt byggdes ca 95 fastigheter i olika storlekar. Vilken typ det skulle bli berodde på hur många barn man hade.

kunde man koka kaffe och rent av säkerligen sova över under helgerna för att spara restid. När hela grunden var klar står det i dagboken ”Måndagen den 18 september – onsdagen den 20 september. Har varit finkladd på tomten och bara tittat. Väntar på kåken. Farsan har varit ute varje dag och pulat med lite av varje bl a skurit upp sågarna.”

I Gerhard Lindgrens dagbok är 24 personer namngivna, grannar, släktingar och vänner, som på ett eller annat sätt hjälpt till, grävt, sågat, lånat ut verktyg eller bara kommit förbi med en kaffekorg.

Göran berättar att de egna kurerarna var låsta med ett enkelt hänglås och aldrig

var det någon som fick det uppbrutet eller något stulet.

Den gamla smedjan

Där hyreshuset som idag ligger på Björketorpsvägen låg tidigare den gamla smedjan som tillhörde Räcksta Gård. I anslutning till den låg det förråd där nybyggarna fick hämta material, typ spik, skruv och armeringsjärn. Utöver tips och råd från Småstugebyråns personal kunde visst trä också tillhandahållas men ingenting som hade med målning att göra. När det gällde allt jobb med det elektriska och rörmokeri fick man själv ombesörja det så att behörig yrkesman gjorde de arbetena. Rörmokarna

hade ett eget förråd där garagelängorna på Anundsvägen idag ligger.

Precis som i alla tidigare delar av Norra Ängby åkte man efter sitt ordinarie jobb ut för att bygga på huset. Det var på helgerna som mammas och barns åkte med. Var man tjej, liten och inte kunde hjälpa till var ju i f bygget en härlig lekplats. Hur många gånger man ramlade ner i husgrunden minns inte Eva, men att hon ständigt hade plåster på båda knäna, det minns hon tydligt. Självbyggarna hade ofta hjälp av sin föräldrageneration men även av kompisar och goda vänner. Grannarna hjälpte också varandra, om någon behövde ett handtag, låna något verktyg eller kanske låg lite efter hjälpte man till. Det skapade en fin sammanhållning och grannsamja.

Grannarna byggde upp huset

Apropå sammanhållning och grannsamverkan berättar vi igen om det hus på Anundsvägen som på själva julafton 1956 brann ner till grunden. En familj med fyra barn blev hemlösa. Återuppbyggnaden sattes snarast igång och flera var de grannar som hjälpte till. Det fanns ju allehanda yrkesmän på gatan, t ex snickare, målare, murare, så professionell hjälp fanns nära. Redan till påsk stod huset färdigt och inflyttningsbart.

I Stockholms-Tidningen den 27 december berättar tidningen både på första sidan och inne tidningen om det som hänt. Aftonbladet den 22 april skriver både på förstasidan och i en artikel inne i tidningen där pappa i huset berättar ”Att vi kommit så här långt beror på att vi fått så god hjälp av så många. Ett tiotal av grannarna här omkring har jobbat med återuppbyggandet. Flera av dem är yrkesmän.” Till midsommaren bjöd den drabbade familjen sina grannar, vuxna och barn, på kalas i lekparken

Anders berättar att han och Torbjörn en annan grannkompis på gatan, vid några tillfällen ”tog ledigt” (läs skolkade) efter frukostrasten i Norra Ängby skola för att hjälpa till att spika på huset. Båda blev sedan yrkesmän inom området, den ene snickare och den andre slöjdlärare.

Text: Britt Ullestad

Foto: privata arkiv

Kvartersnamn i Norra Ängby

Gatunamnet Hågavägen i Norra Ängby anknyter verkligen till Sveriges intressanta äldre och yngre bronsålder och det gör ju också de kringliggande kvarterens namn.

Upphovet till namnet Hågavägen

Hågavägen i Norra Ängby går mellan Snorrevägen och nästan fram till Vultejusvägen. Vägen passerar kvarter med intressanta namn som Bronsyxan, Bronsluren, Bronssvärdet och Bronsdolken. Jag återkommer till namnen senare!

Nu till upphovet till namnet Hågavägen. Håga är en plats strax väster om Uppsala med mycket intressanta fornminnen. Här finns en grav med namnet *kung Björns hög*. (Faktiskt finns en grav i Bromma med samma namn – den största gravhögen på Linta-gravfältet kallas för *kung Björns hög*).

Kronprins Gustaf Adolf grävde i Hågahögen

Högen i Håga är emellertid mycket känd därför att kronprins Gustaf Adolf, sedermera kung Gustav VI Adolf, grävde i högen 1902. Det var under ledning av arkeologen Oscar Almgren. Den sju meter höga och 45 meter breda bronsåldersgraven låg ca 1 000 f. Kr. på en ö i ett dåtida hav. Den måste då ha varit ett fint landmärke för människor som i båtar passerade förbi.

Utgrävningen av högen visade att här har begravts en man som enligt professor Stig Welinder inte var kung och inte hette Björn!

Under högen finns sot och kol. Det är säkert rester efter likbålet. Sannolikt låg den döde i en manslång träkista vari brända människoben fanns.

"Lyste det plötsligt till av guld"

Högen bestod av uppstaplade grästorvor över ett så kallat kärnröse. Utgrävningsledaren skriver "Vid undersökningen af en bland ekstamresterna den 18 november lyste det plötsligt till av guld". Det var ett glasögonformat och guldbelagt spänne. (Det stals för många år sedan från Historiska museet och återfanns trasigt utan guld på promenadvägen utanför.)

Vidare påträffades ett magnifikt bronssvärd med ett guldsirat fäste. Dessutom grävdes fram fina, små guldnitar samt en fästeknapp gjord i guld. Bland fynden fanns även fyra dubbelknappar, varav tre guldbelagda, två rakknivar, ett par pincetter samt bandformiga hängen av brons. En av rakknivarna hade ett guldtrådslindat grepp. Den dödes dräkt hade också varit försedd med guldomvirade trådar. Kanske det en gång var snoddar eller fransar som behängts med brons. Vår senare kung fick alltså vara med om att gräva ut en mycket praktfull gravutrustning.

Dessutom fanns även några krukskärvor och bitar av harts-

Högen i Håga, strax väster om Uppsala, är mycket känd därför att kronprins Gustaf Adolf, sedermera kung Gustav VI Adolf, grävde i högen 1902.

tätning från så kallade svepaskar, dvs. kärl tillverkade av tunna spån. Rester av sex/sju kor, en till två grisar och fem till sex får kom fram vid utgrävningen. Enstaka ben fanns även av häst, hund, räv, hare, mård, ekorre, gås, gädda, vattensork och padda! Ben påträffades från tre människor varav två var fullvuxna. Eventuellt kommer benen från två män och en kvinna.

Det går att dra slutsatsen att det var en man av betydelse som begravdes i den stora högen. Kanske var det en hövding eller småkonung under bronsåldern som gravsattes med sina främsta ägodelar. Att bygga en så stor hög för en betydande person antyder att det fanns någon form av organisation i det dåtida samhället

En spännanded plats

Kanske det är ett tjugofemtal år sedan jag besökte Håga och såg högen. Det är en spännande plats för det finns många fler intressanta fornlämningar i området. Jag minns att jag gick upp till en så kallad *fornborg* (*vallanläggning*) ett stycke ifrån Hågahögen. Den kallas *Predikstolen* och finns på två höjder intill varandra. Två koncentriska stenvallar såg jag på den ena höjden. På den andra låg en U-formad vall som enligt uppgift inhägnar 1,5 hektar. Ett gravröse finns mitt i vallen. Sannolikt byggdes fornborgen

ca 1300 f.Kr. och var i bruk till ungefär 100 f. Kr. I gravröset påträffades vid arkeologisk undersökning ben efter sex kremerade människor. Harts påträffades som daterades till ca 1500 f. Kr. och 600 f. Kr. Denna harts tätade askar för benen. Också en järnkniv grävdes fram men är naturligtvis yngre än 600 f. Kr.

Andra spännande fornminnen i Håga som jag minns är ett stort och ett litet *kulthus*. Det stora kulthuset kallas *Kung Björns kyrka*. Det syntes en gång från den farled som ca 1200 f. Kr. fanns intill. Kulthuset är 5 x 33 meter stort och har en 1,5 meter hög stenvall. Det finns inte någon ingång och saknade antagligen tak vid bygget. I en gavel i kulthuset finns en så kallad klangsten. När kulthuset utgrävdes av arkeolog Helena Victor prövade hon att passa in en knacksten i en av de 10 skålgropar som finns i en 1,7 meter lång sten. Då gav stenen ifrån sig en dov klang!

Det lilla kulthuset byggdes ca 1300 f. Kr. Det har en rektangulär stenram på 7 x 22 meter. Stenarna är meterstora och prydligt ställda med de släta sidorna inåt. Det finns en vall av eldsprängd skärvtsten och en kantkedja på utsidan. Också det lilla kulthuset har saknat tak.

I och omkring kulthuset har utförts rituella handlingar under bronsåldern. Det kan enligt professor Stig Welinder anas utifrån fynden i det lilla huset. I dess väggar fanns lerskärivor, bränd lera, knackstenar och mortelstenar samt brända ben. Huset kan enligt Welinder ha knytit an till att elda, bränna, knacka mm.

Kvarteren kring Hågavägen

Hågavägen anknyter verkligen till Sveriges intressanta äldre och yngre bronsålder och det gör ju också de kringliggande kvarternas namn. Kvarteret *Bronsyxan* anspelar på att det fanns olika typer av bronsyxor under bronsåldern – kantyxor, holkyxor, massiva skafthålsyxor och bredbladiga yxor. *Bronsluren* syftar på det blåsinstrument som tillverkades och användes i Norden 1800 – 500 f.Kr. Ca 60 lurar har påträffats totalt i Europa. En hel lur kunde väga ca 3 kg.

Bronssvärdet erinrar om det viktiga vapnet för män under bronsåldern. Många olika typer av svärd fanns (krumsvärd, grepptungsvärd, lamellsvärd, antennsvärd, Mörigensvärd, Auverniersvärd och Hallstattsvärd – de senare importerade). Slutligen är kvarteret *Bronskniven* uttryck för människans äldsta verktyg – kniven. Olika typer fanns. Under bronsåldern tillverkades små eneggade knivar. Ofta kan de påträffas när gravar grävs. Många knivar kunde ha dekorativt utformade bronsskaft. Klingorna kan ibland vara vackert punsornamenterade.

Som läsarna förstår är en vandring på varje gata i Norra Ängby ett mentalt möte med forntid eller historisk tid i någon form – och ofta kontakt med kvarvarande fornminnen. Hågavägen känns speciell med tanke på de intressanta bronsåldersminnena! Det är en fantastisk namngivning i denna stadsdel!

Text och foto: Nils Ringstedt

Foto från Hågahögen: Upplandsmuseet, som i år ger ut en bok om gravhögen och bygden från bronsålder till nutid.

Litteratur:

Welinder, Stig, 2009. *Sveriges historia 13 000 f. Kr. – 600 e. Kr.* Stockholm.

Hantverkare

Vill du annonsera i den här spalten
Ring Johan på 073-983 22 07.

Arkitekt hjälp med till- & ombyggnad
från skiss till färdiga bygglovshandlingar

Bengt Sigander Arkitekt SAR / MSA
www.sigander.se

Snorreavägen 19, 168 54 Bromma
073 908 31 10

Ombyggnad/tillbyggnad/stambyten

Engqvist Bygg AB
www.engqvistbygg.se

Ingentingsgatan 6, 171 71 Solna
070 529 35 22

Fönster, ombyggnad och renovering

iwa21 AB

Stenhammarsvägen 13, 168 58 Bromma
08-21 36 21

Fönster, ombyggnad och renovering

NORRA ÄNGBY BYGG AB

offertnorraangby@gmail.com
073 944 88 19

Om & tillbyggnader, renoveringar, fasad,
badrum, målning!

Roberts hantverksservice

www.robertshantverksservice.com

Adilsvägen 16, 168 53 Bromma
070 412 63 84

Badrumsrenoveringar, till- & ombyggnad!

Tommy Berggren Bygg AB

www.tbbygg.se

Box 1053, 171 21 Solna
070 837 14 76

Totalentreprenör

TvåTumTvå Bygg – Jan Eklund

janne@tvatumtvabygg.se

070 783 93 75

Medlemsförmåner

Föreningen har hos några medlemmar placerat ut en del trädgårds- och andra prylar för lån. Medlemmar kan ringa och boka.

Flaggstångsvinsch

Torgil Leifsson, Jomsborgsvägen 7,
070-531 13 40, torgil.leifsson@gmail.com

Gallervält

Krister Bengtsson, Rökstensvägen 11,
08-87 22 59.

Elektrisk märkpena för metall

H E Jonsson Jordanesvägen 7
070-897 02 22.

Gratis lån men deposition.

Stege 9 m

Elias och Malin Diarbakerli
Franklandsvägen 29

Tel 070 424 00 61

Färglikare

och Tidskriften Byggnadskultur

johan.schaeffer@yahoo.se

073-983 22 07.

Gratis lån men deposition. Max 3 dagar.

www.norra-angby.se
facebook.com/norraangby

VILL DU HA EN TORR OCH VARM KÄLLARE?

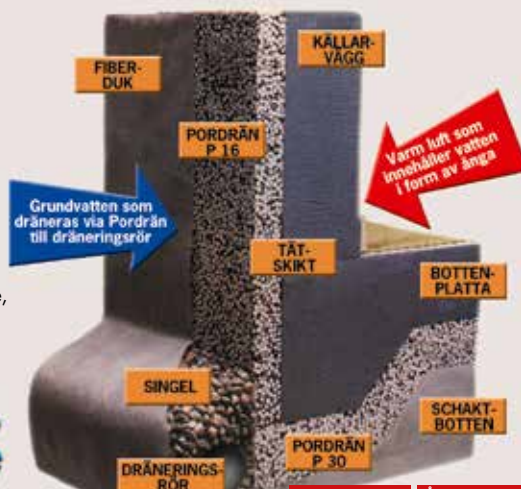
Förutsättningen för det är att man värmeisolerar på väggens utsida.

Det är inte bara markvatten som orsakar fuktskador, utan kanske ännu mera innifrån kommande luft i form av vattenånga som koncentreras i väggen.

En enkel och säker lösning är Pordränmetoden. Pordrän är en fuktskyddad skiva av cellplastkuler som är värmeisolerande, dränerande, ventilerande och kapillärbrytande.

Pordrän har funnits på marknaden sedan 1965.

Ring oss för kostnadsfri rådgivning.

GT GRUNDTEKNIK I SAMARBETE MED SVENHEIMS ENTREPRENAD
Packstensgränd 5 Vällingby Ring 87 33 87/0705 - 87 33 87

GRUNDISOLERINGAR PÅLNINGARBETEN

TRÄDGÅRDSANLÄGGNINGAR VATTEN & AVLOPP

Annonsera

Boka 4 ggr/år för 1000 kr!

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Föreningen välkomnar alla hushåll i Norra Ängby som medlemmar.

Medlem blir man genom att betala medlemsavgiften, som gäller för perioden april-mars. I april-maj delas ett medlemsbrev med erbjudande om medlemskap ut till alla hushåll i Norra Ängby. Medlemsavgiften (150 kr) betalas till föreningens Plusgiro 940178-7. Använd helst referenskoden i brevet som betalningsreferens samt namn och gatuadress vid betalning.

Med ditt medlemskap får du

- möjlighet att delta i föreningens alla aktiviteter under ett helt år
- ditt exemplar av Ängby-kalendern hem i brevlådan
- låna föreningens prylar; stegar, märkpenna färglikare mm
- nyttig och intressant information på föreningens hemsida och i flera Facebook-grupper

Inte minst viktigt är att du då stödjer föreningens engagemang i för Norra Ängbyborna angelägna frågor som t ex nybyggnationer i och omkring vårt område eller att sprida kunskap om och främja områdets unika karaktär.

Ansvarig för medlemsregistret är Sven Rygart, som du kan nå med epost-adressen medlemsregister@norra-angby.se

Föreningen följer regelverket kring personuppgifter; GDPR. Se hemsidan för detaljerna.

Kulturmiljögruppen inom Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Gruppen vill – utgående från Norra Ängby som riksintresse för kulturmiljövården:

- öka kunskapen om och medlen till bevarande av stadsdelens unika värden
- genom insamling av bakgrundsmaterial och kontakt med berörda myndigheter dokumentera stadsdelens historia
- göra fakta om våra hus och trädgårdar tillgängliga för de boende så att de kan anpassa dessa med bibehållen inneboende charm för framtida behov

Vill du engagera dig i dessa frågor är du mycket välkommen. Vi träffas ungefär var sjätte vecka.

Mejla kulturmiljögruppen medlemsregister@norra-angby.se eller Johan Schaeffer: johan.schaeffer@yahoo.se eller 0739 83 22 07.

Föreningens styrelse

Anna-Karin Ekholm, ordförande, ansvarig utgivare, 08-30 66 77, annakarineholm@hotmail.com

Lotta Hirschberg, sekreterare, redaktör hemsidan, kulturmiljögruppen, redaktionen, 073 997 63 39, lotta.hirschberg@gmail.com

Carola Bengtsson, Café Björkan, julmarknaden, äppeldagen, glöggen, midsommar, Ängbyloppet, 070 733 58 42, carola.my@hotmail.com

Elisabet Engdahl Linder, redaktionen, kalendern, fototävlingen, äppeldagen, facebook, 070 746 62 40, elisabet.engdahl.linder@gmail.com

Pelle Sahl, kassör, 070 694 81 18, pellesahl@gmail.com

Suppleant

Bengt Randers, administratör för hemsidan. 070 344 53 85, bengt.randers@gmail.com

Rolf A Olsson, adjungerad till styrelsen, tidningens producent och redaktör, 070 564 93 93, rolf@rao.se

Revisorer: **Per Anäs**, 070 742 17 26, per.anas@hotmail.com

Lennart Bergvall, 070 318 91 69, lennart.bergvall@gmail.com

Suppleant: **Lasse Johansson**, 070 584 82 50, lasse.g.johansson@gmail.com

Valberedning: Årsmötet gav styrelsen i uppdrag att hitta valberedning.

Sven Rygart, ansvar för medlemsregistret, 08-87 09 70, sven@rygart.se

Föreningens adress: **Norra Ängby Trädgårdsstadsförening**, c/o Ekholm, Bergslagsvägen 252, 168 55 Bromma

Dags att klä midsommarstången igen

Fredagen den 24 juni kan vi fira midsommar i Björklunds hage igen! Efter två år med pandemi, då vi har ställt in, är det nu möjligt att genomföra föreningens största festlighet under året.

Många tar med filt och picknickkorg, andra besöker caféet som håller öppet. Alla vet kanske inte att det är Norra Ängby Trädgårdsstadsförening som med ideella insatser ser till att det blir festligt. Det är inte kommunen. Just därför välkomnar vi alla som kan bidra till festligheterna genom att t ex hjälpa till att klä och senare att resa stången på ett säkert sätt.

Att plocka blommor och binda kransar är heller inte betungande. Det brukar också vara mycket uppskattat av barnen.

Välkommen på midsommarfestligheter i Björklunds hage på den 24 juni. Klockan 10 klär vi stången tillsammans och kl 14 börjar dansen.

Klockan 10 samlas alla som vill hjälpa till att klä stången. Ta gärna med blommor från egna trädgården. Har man inte egna blommor så finns det att plocka i parken.

Klockan 14 reser vi stången tillsammans med Bromma folkdansgille. Sedan blir det dans kring stången för vuxna och barn och uppvisning av folkdansarna.

Hans Åberg

Fastighetsmäklare
Arkitekt SAR/MSA

0707 100 000
hans.oberg@hemfast.se

Anders Westerlind

Fastighetsmäklare

0720 352 435
anders.westerlind@hemfast.se

Atosa Mirzai Nyström

Fastighetsmäklare
Ekonom

0739 161 163
atosa.nystrom@hemfast.se

DIN ÄNGBYSPECIALIST SEDAN 1982!

Tillsammans hjälper vi dig hem och med vår kombinerade erfarenhet ger vi ditt hem den uppmärksamhet som det så väl förtjänar. Vi jobbar alla med att du ska kunna känna dig trygg när du köper eller säljer ditt hem genom oss.

Varmt välkommen att kontakta någon av våra mäklare för att få reda på mer om oss, hur vi jobbar och vilka övriga tjänster vi kan erbjuda dig i samband med din bostadsaffär.

HEM Fastighetsmäklare, Färjestadsvägen 12, 168 51 Bromma | Tunnelbana, Ängbyplan